

Sức khỏe **TUYẾN TIỀN LIỆT**

NHIỀU TÁC GIẢ

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ

MAT-VN-2201055 V1.0 – MAY'2022

NHIỀU TÁC GIẢ

Sức khỏe **TUYẾN TIỀN LIỆT**

(Tài liệu dành cho bệnh nhân)

Biện mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Sức khỏe tuyến tiền liệt: Tài liệu dành cho bệnh nhân. - Huế: Đại học Huế, 2022. - 23 tr. : hình vẽ ; 21 cm
Đầu bìa sách ghi: Hội Tiết niệu - Thận học Việt Nam
ISBN 978-604-337-566-4

1. Tuyến tiền liệt 2. Phòng trị bệnh
616.65 - dc23

DUH0276p-CIP

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ
HUẾ, 2022

Mã số sách: NC/234-2022

MỤC LỤC

CÂU CHUYỆN CỦA CHÚ TƯ4

GIỚI THIỆU6

THÔNG TIN CHI TIẾT

- Tuyến tiền liệt hoạt động như thế nào?8
- Tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt là gì?8
- Những ai có nguy cơ mắc Tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt?9
- Triệu chứng của Tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt?9
- Nguyên nhân của Tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt? 10

CHẨN ĐOÁN

- Thang điểm đánh giá triệu chứng 11
- Thăm khám 11
- Xét nghiệm nước tiểu 12
- Xét nghiệm hình ảnh học 12
- Xét nghiệm máu 13

ĐIỀU TRỊ

- Theo dõi chủ động và tái khám định kì 14
- Dùng thuốc 15
- Liệu pháp đặt ống thông tiểu..... 17
- Can thiệp ngoại khoa 17
- Những điều xảy ra sau phẫu thuật 19

CÁC VẤN ĐỀ KHÁC

- Thông tin hữu ích khác20
- Câu hỏi cho bác sĩ của bạn 21

CHÚ THÍCH 22

Ban biên soạn

CÂU CHUYỆN CỦA CHÚ TƯ

MỘT VÀI NĂM TRƯỚC,

Chú Tư* cảm giác khó khăn khi đi tiểu. Điều này xảy ra không phải đột ngột, nó đến từ từ. Chú quyết định đi khám và được bác sĩ chẩn đoán:

Đồng thời chú được bác sĩ đề nghị điều trị bằng thuốc uống.

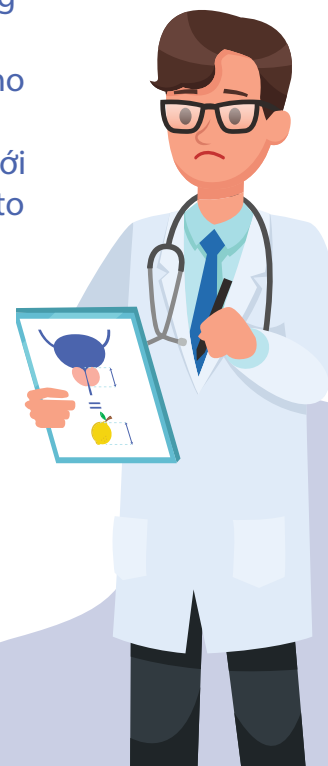

Tuy nhiên, chú Tư thấy các vấn đề đi tiểu chưa ảnh hưởng lắm đến cuộc sống nên ngại sử dụng thuốc. Sau đó, chú Tư xem các quảng cáo về bệnh này trên internet và truyền hình nên quyết định sử dụng một số sản phẩm không phải là thuốc, được quảng cáo là điều trị hiệu quả.

MỘT NĂM SAU,

Những triệu chứng của chú ấy ngày càng trầm trọng.

Chú Tư quay trở lại bệnh viện và bác sĩ cho biết rằng tuyến tiền liệt của mình đã **TĂNG GẦN GẤP ĐÔI**, từ 50ml lên 80ml với thùy giữa lớn. Tuyến tiền liệt của chú đã to bằng quả chanh lớn.

BỆNH VIỆN

BÁC SĨ ĐỀ NGHỊ:

Chú Tư nên bắt đầu điều trị bằng thuốc ngay trước khi các triệu chứng trầm trọng hơn, đồng thời giải thích về các phương pháp điều trị ngoại khoa trong trường hợp thuốc uống không hiệu quả do việc điều trị của chú Tư bắt đầu muộn.

SAU VÀI THÁNG ĐIỀU TRỊ BẰNG THUỐC

Chú Tư thấy các triệu chứng thuyên giảm hẳn, chất lượng cuộc sống tốt hơn nhiều. Chú Tư nhận ra hiệu quả của việc điều trị đúng cách và tuân thủ theo liệu trình, chú tái khám đều đặn tại bệnh viện với sự theo dõi sát của bác sĩ.

Với trải nghiệm của bản thân, nếu chú Tư gặp một người đàn ông gần đây được chẩn đoán mắc bệnh tăng sinh lành tính TTL, thì đây là những gì chú ấy sẽ khuyên:

1. Đầu tiên, việc **lắng nghe ý kiến chuyên môn từ bác sĩ** là rất quan trọng.

3. Điều quan trọng là phải **trao đổi với bác sĩ để hiểu về ưu và nhược điểm** của từng phương pháp điều trị trước khi chọn.

2. Tiếp theo, hãy **cẩn trọng với những gì bạn đọc được trên mạng internet**. Bạn có thể tìm thấy nhiều về thông tin hướng dẫn chữa trị và các phương pháp điều trị mới, nhưng chưa hẳn đã phù hợp với bệnh lý của bạn hoặc thông tin thiếu chính xác, chưa được xác thực. Nếu bạn thấy điều gì đó mà bạn không chắc chắn, hãy hỏi bác sĩ của mình.

4. Cuối cùng, hãy tìm một bác sĩ đã có nhiều kinh nghiệm hoặc đến các bệnh viện để được chẩn đoán. **Kinh nghiệm và chuyên môn là điều luôn quan trọng.**

Hiện tại, chú Tư cảm thấy rất tuyệt vời với tiến triển tốt đẹp của việc điều trị và hy vọng sẽ tiếp tục cảm thấy khỏe như vậy trong những năm tới.

GIỚI THIỆU

Nếu bạn đã được chẩn đoán mắc chứng **Tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt (TSLTTTL)**, hay còn gọi là **phì đại tuyến tiền liệt**, thì bạn không đơn độc. Đó là một tình trạng phổ biến đối với nam giới khi tuổi tác ngày càng tăng cao.

Trên thực tế, khoảng **một nửa số nam giới từ 51 đến 60 tuổi mắc bệnh TSLTTTL**, thậm chí **có đến 90% nam giới trên 80 tuổi mắc bệnh này**.

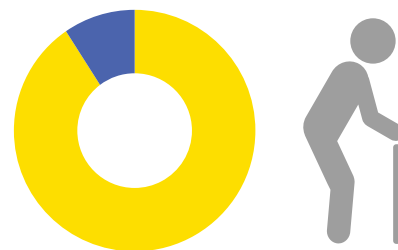
50%

độ tuổi từ 50-60

> 90%

trên 80 tuổi

Có nguy cơ mắc phải tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt

TĂNG SINH LÀNH TÍNH TUYẾN TIỀN LIỆT

Là tình trạng **tuyến tiền liệt tăng thể tích**. Mặc dù tuyến tiền liệt thường có kích thước **bằng quả óc chó hoặc quả chanh nhỏ** ở nam giới trưởng thành, nhưng khi tăng sinh tuyến có thể to bằng quả cam.

Khi tuyến mở rộng, nó có thể chèn ép niệu đạo. Nếu bạn không thể đi tiểu được (tiểu khó hoặc bí tiểu), hoặc nếu bạn bị suy thận, bạn cần phải được điều trị ngay.

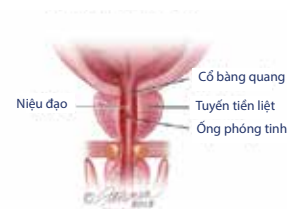
Tiểu khó

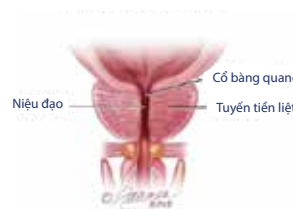
Bí tiểu

Tuyến tiền liệt bình thường

Tăng sinh tuyến tiền liệt

TUY NHIÊN

Các triệu chứng khác như **tia tiểu, dòng tiểu yếu hoặc phải rặn và gắng sức nhiều lần khi đi tiểu** cũng cần được đi khám và có chẩn đoán kịp thời.

Bản thân TSLTTTL có thể không cần điều trị, nhưng nếu nó bắt đầu gây ra các triệu chứng thì việc điều trị là cần thiết.

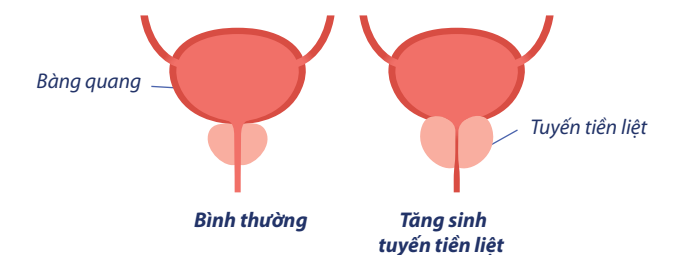
Tia tiểu, dòng tiểu yếu

Phải rặn và gắng sức nhiều lần khi đi tiểu

TSLTTTL LÀ TÌNH TRẠNG LÀNH TÍNH

Điều này có nghĩa là nó không phải là ung thư, cũng như không dẫn đến ung thư. Tuy nhiên, **TSLTTTL và ung thư có thể xảy ra cùng một lúc**.

Nếu bạn có các triệu chứng trên, việc chẩn đoán đầy đủ và tìm hiểu những gì bạn mắc phải là rất quan trọng. Trong hướng dẫn dành cho bệnh nhân này, chúng tôi cung cấp cho bạn hiểu biết cơ bản về TSLTTTL cũng như các phương pháp điều trị hiện có để có thể giúp bạn chủ động thông tin, chăm sóc tốt hơn sức khỏe của mình hoặc người thân, nếu mắc phải TSLTTTL.

THÔNG TIN CHI TIẾT

TUYẾN TIỀN LIỆT HOẠT ĐỘNG NHƯ THẾ NÀO?

♂ **Tuyến tiền liệt* là một phần của hệ thống sinh sản nam giới.** ♂

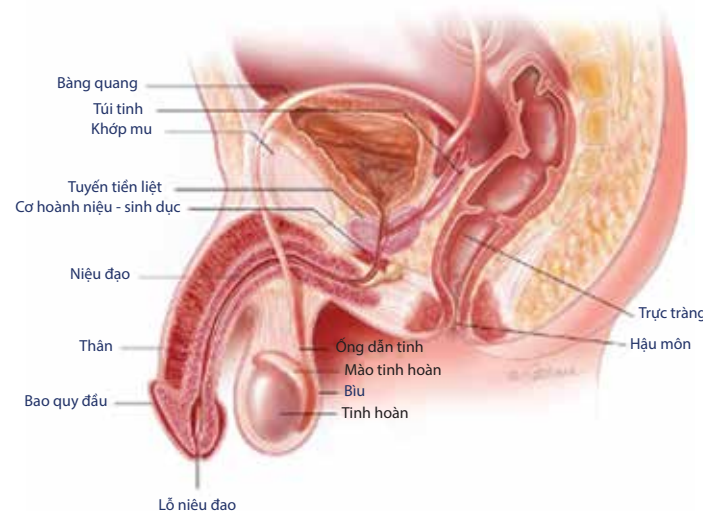
Công việc chính của tuyến tiền liệt là góp phần tạo ra tinh dịch.

Tuyến có kích thước khoảng bằng một quả chanh nhỏ và nặng 20-25 gram hoặc hơn.

Tuyến nằm bên dưới bàng quang, phía trước trực tràng, bao quanh một cấu trúc ống gọi là niệu đạo. Niệu đạo dẫn nước tiểu từ bàng quang và ra ngoài qua dương vật.

TĂNG SINH LÀNH TÍNH TUYẾN TIỀN LIỆT LÀ GÌ?

Tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt (TSLTTTL) là khi mô và các tổ chức khác trong tuyến tăng sinh. Tuyến tiền liệt trải qua 2 thời kỳ phát triển chính.

Thời kỳ đầu tiên là tuổi dậy thì, tuyến tiền liệt tăng gấp đôi kích thước.

Lần thứ hai lúc khoảng 25 tuổi, nó sẽ tiếp tục phát triển trong phần lớn cuộc đời của người đàn ông.

Khi tuổi càng cao, kích thước tuyến tiền liệt sẽ càng tăng, khi kích thước tuyến tiền liệt đủ lớn thì lúc đó có thể gây ra một số vấn đề.

Vì khi tuyến tiền liệt phì đại, nó sẽ chèn vào niệu đạo. Bàng quang sẽ trở nên dày hơn do phải co bóp nhiều hơn. Theo thời gian, bàng quang có thể suy yếu và không thể tổng xuất hết nước tiểu hoàn toàn. Nước tiểu vẫn còn trong bàng quang.

Những vấn đề này có thể gây ra các triệu chứng của đường tiểu dưới do TSLTTTL.

AI CÓ NGUY CƠ BỊ TSLTTTL?

- ☒ Nam giới trên 50 tuổi
- ☒ Nam giới có bố mình mắc TSLTTTL
- ☒ Nam giới thừa cân hoặc béo phì
- ☒ Nam giới không vận động tích cực
- ☒ Nam giới có tình trạng rối loạn cương dương (RLCD)

TRIỆU CHỨNG CỦA TSLTTTL LÀ GÌ?

Khi tuyến tiền liệt phì đại, nó có thể gây khó chịu do chặn đường ra của bàng quang. **Thường xuyên phải đi tiểu là triệu chứng phổ biến của TSLTTTL.** Bệnh nhân phải đi tiểu nhiều lần, mỗi 1 đến 2 giờ, có thể xuất hiện tiểu nhiều lần ban đêm. Một số biểu hiện khác của TSLTTTL bao gồm:

Tiểu không hết hoàn toàn
Cảm giác bàng quang đầy cho dù vừa đi tiểu xong.

Tiểu nhiều lần
Phải vào nhà vệ sinh nhiều lần, khoảng cách giữa 2 lần đi tiểu từ 1-2 tiếng.

Tiểu ngắt quãng
Dòng tiểu yếu dần khi đi tiểu và phải gắng sức để tiểu tiếp.

Tiểu gấp
Bạn phải đi tiểu gấp vì không thể nhịn được tiểu.

Tia tiểu yếu, dòng tiểu yếu

Tiểu rặn
Tiểu khó lúc bắt đầu đi tiểu hoặc cần phải rặn mạnh để tổng nước tiểu.

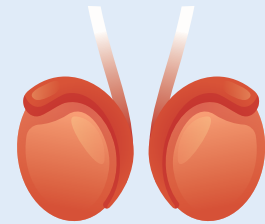

Tiểu đêm
Cần phải thức dậy ban đêm nhiều hơn 2 lần để đi tiểu.

NGUYÊN NHÂN CỦA TSLTTTL?

Nguyên nhân của TSLTTTL là không rõ ràng. Chủ yếu xảy ra ở nam giới lớn tuổi. Sự thay đổi của hormon được cho là đóng vai trò chính.

Hormon sản xuất từ tinh hoàn có thể là nguyên nhân chính.

Tinh hoàn

TSLTTTL có thể xảy ra khi những hormon này kích hoạt sự phát triển của tế bào tuyến tiền liệt.

Một giả thuyết khác đó là vai trò của dihydrotestosteron (DHT), hormon nam giới này kích thích tuyến tiền liệt tăng trưởng.

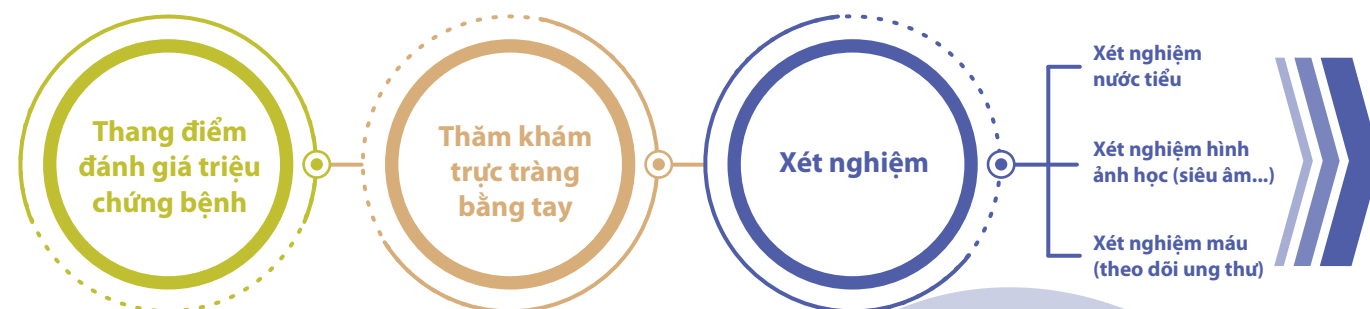
Một số nghiên cứu chỉ ra thêm rằng nam giới lớn tuổi càng có khả năng cao mắc TSLTTTL do có mức DHT cao hơn bình thường.

CHẨN ĐOÁN

Có nhiều xét nghiệm trong chẩn đoán TSLTTTL.

Một số cách đánh giá và xét nghiệm sau đây thường được dùng để chẩn đoán và theo dõi trong TSLTTTL.

1. THANG ĐIỂM ĐÁNH GIÁ TRIỆU CHỨNG

Nếu bạn có bất kỳ những sự **thay đổi về triệu chứng đường tiểu**, bác sĩ của bạn sẽ đề nghị bạn đánh giá điểm dựa vào thang điểm đánh giá triệu chứng của TSLTTTL và bảng điểm đánh giá chất lượng sống. Bảng điểm triệu chứng TSLTTTL:

	Không bao giờ	Dưới 1/5 lần	Dưới 1/2 lần	1/2 số lần	Trên 1/2 lần	Hầu như luôn luôn	Điểm số
Tiểu không hết Tôi cảm thấy bàng quang không hết hoàn toàn.	0	1	2	3	4	5	
Tiểu nhiều Tôi phải đi tiểu lại dưới 2 giờ.	0	1	2	3	4	5	
Tiểu ngắt quãng Tôi phải dừng rồi bắt đầu tiểu mỗi lần đi tiểu.	0	1	2	3	4	5	
Tiểu gấp Tôi không thể nhịn tiểu.	0	1	2	3	4	5	
Tia tiểu yếu Dòng nước tiểu của tôi yếu	0	1	2	3	4	5	
Tiểu rặn Tôi phải rặn hoặc gắng sức để bắt đầu đi tiểu.	0	1	2	3	4	5	
	Không	1 lần	2 lần	3 lần	4 lần	Hơn 5 lần	Điểm số
Tiểu đêm Tôi phải thức dậy đi tiểu vào ban đêm.	0	1	2	3	4	5	

Tổng điểm: (0-7 Triệu chứng nhẹ; 8-19 Triệu chứng trung bình; 20-35 Triệu chứng nặng)

Chất lượng cuộc sống theo điểm triệu chứng	Rất tốt	Hài lòng	Hầu như hài lòng	Tạm được	Hầu như không hài lòng	Không hài lòng	Rất tệ
Nếu bạn phải trải qua phần đời còn lại của mình với tình trạng tiết niệu như hiện tại, bạn sẽ cảm thấy thế nào về điều đó?	0	1	2	3	4	5	6

2. THĂM KHÁM

Bước kế tiếp thường là thăm khám trực tràng.

Trong quá trình thăm khám, bạn thường nằm tư thế nghiêng 1 bên hoặc nằm ngửa. Bác sĩ mang găng tay, đưa ngón tay được bôi trơn vào trực tràng qua lỗ hậu môn để cảm nhận thành sau của tiền liệt tuyến.

Bác sĩ sẽ kiểm tra độ lớn, tính chất, u lồi hoặc một số điểm có mật độ cứng bất thường. Quá trình khám này mất từ 10-15 giây nhưng vô cùng quan trọng để khảo sát những bất thường của tuyến tiền liệt.

3. XÉT NGHIỆM NƯỚC TIỂU

Những xét nghiệm này nhằm đánh giá quá trình đi tiểu của bạn có tốt hay không. Chúng cho bác sĩ biết liệu rằng niệu đạo của bạn có bị tắc nghẽn hoặc cản trở. Các xét nghiệm sau đây như:

Xét nghiệm tổng phân tích nước tiểu mẫu nước tiểu của bạn được kiểm tra một số thành phần quan trọng như máu, dấu hiệu nhiễm khuẩn, đường, protein và một số yếu tố khác giúp cho bác sĩ chuyên khoa tiết niệu biết được nguyên nhân gây bệnh. Xét nghiệm này cũng dùng để theo dõi ung thư bàng quang. Nếu tiểu ra máu, tiểu đau kèm rát hoặc bí tiểu thì bạn cần gặp bác sĩ ngay lập tức.

Đo thể tích nước tiểu tồn lưu sau khi đi tiểu đánh giá nước tiểu còn lại trong bàng quang sau khi đi tiểu. Xét nghiệm này được thực hiện để chẩn đoán nguyên nhân hoặc trước khi tiến hành phẫu thuật.

Đo niệu dòng đồ đánh giá tốc độ dòng tiểu trong quá trình đi tiểu.

Niệu động học kiểm tra áp lực bàng quang trong quá trình đi tiểu.

4. XÉT NGHIỆM HÌNH ẢNH HỌC

Những xét nghiệm này cho biết được **kích thước và hình dạng của tuyến tiền liệt**. Một số xét nghiệm hình ảnh tuyến tiền liệt bao gồm:

Siêu âm đo được kích thước và hình dạng của tuyến tiền liệt.

Nội soi bàng quang là thủ thuật dùng để khảo sát niệu đạo và bàng quang thông qua một ống soi.

Chụp cộng hưởng từ (MRI) được thực hiện nếu nghi ngờ ung thư tuyến tiền liệt. Chúng cung cấp những hình ảnh rõ ràng của tuyến tiền liệt và mô xung quanh cũng như cho biết chính xác vị trí và kích thước của tuyến tiền liệt.

5. XÉT NGHIỆM MÁU

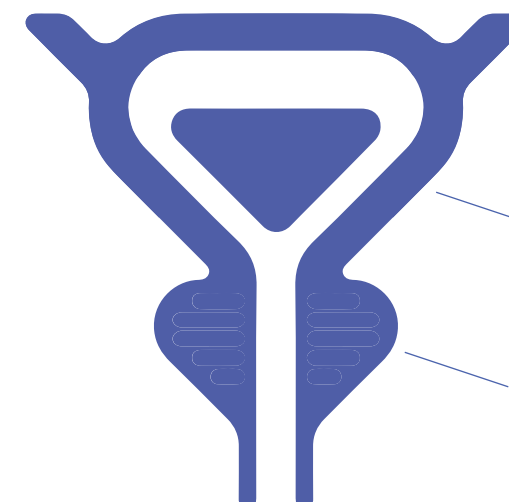
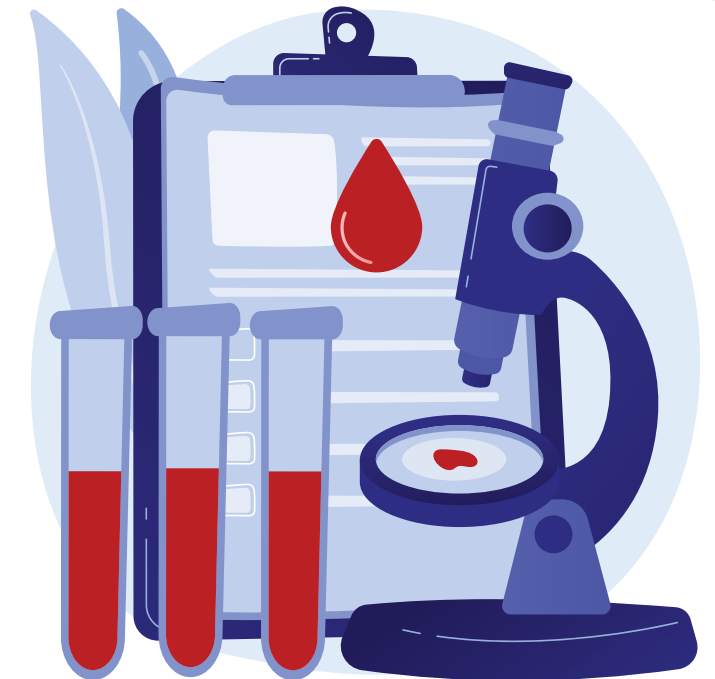

Kháng nguyên đặc hiệu tuyến tiền liệt (PSA) xét nghiệm máu được dùng để theo dõi ung thư tuyến tiền liệt. Xét nghiệm PSA máu để kiểm tra nồng độ PSA trong máu, một loại protein được sản xuất bởi tuyến tiền liệt.

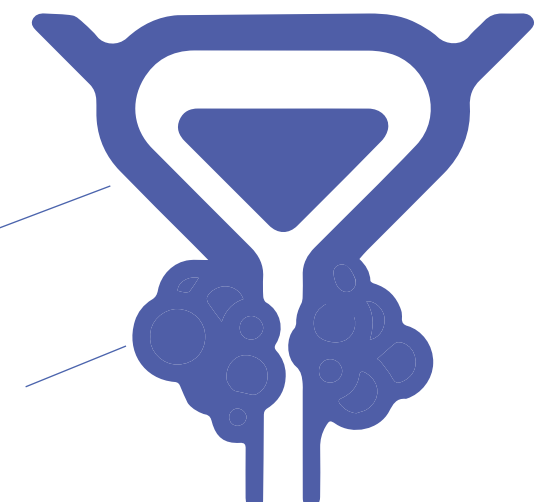
Tránh quan hệ tình dục trước khi xét nghiệm vì điều này có thể khiến nồng độ PSA trong máu tăng giả.

Khi tuyến tiền liệt lành tính thì nồng độ PSA trong máu rất thấp. Sự tăng nhanh bất thường nồng độ PSA trong máu có thể là dấu hiệu không tốt.

TSLTTLT cũng có thể gây tăng nồng độ PSA như tình trạng viêm tuyến tiền liệt tuy nhiên **nguyên nhân hàng đầu gây tăng nồng độ PSA là ung thư tuyến tiền liệt.**

Tuyến tiền liệt bình thường

Ung thư tuyến tiền liệt

ĐIỀU TRỊ

Có rất nhiều phương pháp điều trị tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt. Bạn và bác sĩ sẽ cùng nhau quyết định phương pháp điều trị thích hợp cho mình.

Những trường hợp nhẹ thì không cần điều trị. Một số trường hợp khác, điều trị bằng thuốc hoặc phẫu thuật ít xâm lấn là lựa chọn tốt. Và đôi khi kết hợp nhiều phương pháp điều trị để đạt được hiệu quả tốt nhất.

MỘT SỐ PHƯƠNG PHÁP ĐIỀU TRỊ TSLTTTL:

- Theo dõi chủ động và tái khám định kỳ
- Can thiệp ngoại khoa
- Dùng thuốc

THEO DÕI CHỦ ĐỘNG VÀ TÁI KHÁM ĐỊNH KỲ

Theo dõi chủ động:

Thông thường, tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt cần theo dõi chặt chẽ. Bạn sẽ được theo dõi và tái khám định kỳ tại bác sĩ chuyên khoa tiết niệu mà không cần phải điều trị gì khi bạn có triệu chứng nhẹ hoặc không triệu chứng.

Tái khám định kỳ:

Thời gian tái khám định kỳ thường là 6 tháng đến 1 năm. Bác sĩ sẽ phát hiện ra những triệu chứng mới hay sự xấu đi của những triệu chứng cũ trước khi khuyến cáo những vấn đề khác.

Chế độ dinh dưỡng và tập luyện thường được khuyến cáo như cách để ngăn ngừa và điều chỉnh những triệu chứng.

DÙNG THUỐC

Dùng thuốc cũng là một lựa chọn cho những bệnh nhân mắc bệnh tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt. Một số loại thuốc bao gồm:

THUỐC CHẸN ALPHA

Có tác dụng làm **giãn cơ ở cổ bàng quang và thành phần cơ trong tổ chức tuyến tiền liệt nhằm làm nhẹ đi các triệu chứng của tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt**. Chúng không có tác dụng làm giảm kích thước tuyến tiền liệt nhưng có thể cải thiện dòng tiểu nếu như có tắc nghẽn.

Ưu điểm: có tác dụng ngay lập tức chỉ trong vòng vài giờ sau khi uống.

Tác dụng phụ có thể bao gồm choáng váng, chóng mặt, mệt mỏi và khó xuất tinh (tình trạng này xảy ra ở một số thuốc nhất định vì vậy đừng nên ngần ngại cho bác sĩ biết nếu bạn còn duy trì đời sống tình dục).

Thích hợp cho những bệnh nhân với triệu chứng từ vừa đến nặng hoặc cảm thấy mệt mỏi với các triệu chứng. Thuốc chẹn alpha không nên dùng cho những trường hợp có kế hoạch phẫu thuật đục thủy tinh thể vì vậy nên báo cho bác sĩ biết nếu bạn có kế hoạch phẫu thuật đục thủy tinh thể.

Một số loại thuốc chẹn alpha như alfuzosin, doxazosin, tamsulosin và terazosin.

THUỐC ỨC CHẾ MEN 5-ALPHA REDUCTASE

Có tác dụng **tăng tốc độ dòng tiểu và làm giảm kích thước tuyến tiền liệt thông qua ức chế DHT**, là một hormon nam giới khiến cho thể tích tuyến tiền liệt tăng.

Ưu điểm: những thuốc này có thể làm giảm thể tích của tuyến tiền liệt và khả năng phải phẫu thuật.

Tác dụng phụ bao gồm rối loạn cương dương và giảm ham muốn tình dục. Bạn phải tiếp tục dùng thuốc để ngăn ngừa các triệu chứng tái phát.

Thuốc này phù hợp cho những bệnh nhân có thể tích tuyến tiền liệt rất lớn (ví dụ > 40ml).

Những thuốc này cần dùng kéo dài và liên tục nhiều tháng mới đạt hiệu quả, bao gồm **dutasteride và finasteride**.

LIỆU PHÁP KẾT HỢP SỬ DỤNG CẢ THUỐC CHẸN ALPHA VÀ THUỐC ỨC CHẾ MEN 5-ALPHA REDUCTASE

Chúng có thể kết hợp cùng nhau để đạt được tác dụng tốt hơn dùng một loại. Vậy nên, tác dụng phụ mắc phải sẽ nhiều hơn nếu bạn dùng một loại thuốc.

✦ **Ưu điểm:** loại thuốc này giúp làm giảm kích thích cơ bàng quang.

⚠ **Một số tác dụng phụ** bao gồm choáng váng, rối loạn cương dương, mệt mỏi hoặc thiếu năng lượng, hạ huyết áp khi chuyển từ tư thế nằm hoặc ngồi sang đứng. Bác sĩ chuyên khoa tiết niệu có thể kê thêm thuốc kháng muscarinics cho những bệnh nhân có triệu chứng bàng quang tăng hoạt. Bàng quang tăng hoạt là khi cơ bàng quang co bóp không kiểm soát. Nó dẫn đến tình trạng tiểu nhiều lần, tiểu gấp hoặc són tiểu.

✓ Sự kết hợp thuốc này **phù hợp cho những bệnh nhân có kích thích tuyến tiền liệt lớn** (ví dụ, kích thích tuyến tiền liệt > 40ml, kèm theo nguy cơ tiến triển bệnh, thể tích nước tiểu tồn lưu cao).

⚠ Một số loại thuốc khác **cần có sự tư vấn cụ thể của bác sĩ** như thuốc nhóm kháng muscarinic, thuốc ức chế PDE5, thuốc điều trị đa niệu ban đêm desmopressin, thuốc thảo dược.

LƯU Ý RẰNG: việc **TUÂN THỦ** theo phác đồ điều trị của bác sĩ và tái khám định kỳ là quan trọng nhất để bảo vệ sức khỏe của bạn, khi muốn thay đổi điều trị vì bất cứ lý do gì cũng cần hỏi ý kiến bác sĩ. **KHÔNG NÊN TỰ Ý DỪNG THUỐC KHI CẢM THẤY BỆNH KHÁ HƠN.**

LIỆU PHÁP ĐẶT ỐNG THÔNG TIỂU

Đặt ống thông tiểu sử dụng một ống được gọi là “ống thông” đặt vào trong bàng quang để nước tiểu thoát ra ngoài.

Phương pháp này được áp dụng đối với bệnh nhân bị bí tiểu cấp do TSLTTTL.

Thông tiểu phải được bác sĩ theo dõi và cho rút thông sau 2-3 ngày.

CAN THIỆP NGOẠI KHOA

Trong một số trường hợp tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt nặng hoặc điều trị nội khoa thất bại. Có nhiều phương pháp khác nhau như **thủ thuật ít xâm lấn qua đường niệu đạo, phẫu thuật qua đường niệu đạo, phẫu thuật mở bóc nhân tăng sinh, hoặc dẫn lưu bàng quang trên xương mu.**

Chọn lựa phương pháp can thiệp ngoại khoa tùy thuộc vào từng bệnh nhân và bác sĩ sẽ trao đổi với bạn.

Can thiệp ngoại khoa thường được áp dụng khi bệnh nhân có:

Bí tiểu

Suy thận

Nhiễm khuẩn đường tiết niệu tái phát

Tiểu máu

Sỏi bàng quang

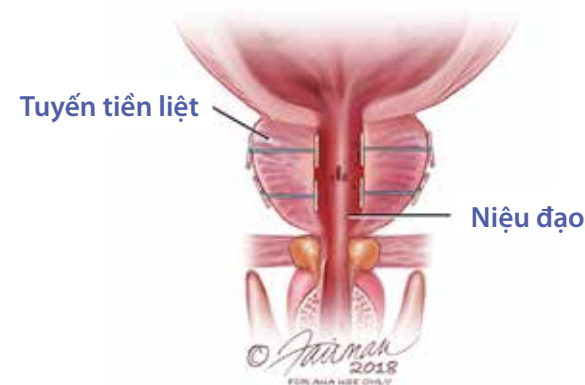

Có rất nhiều loại phẫu thuật xâm lấn để lựa chọn. Nó tùy thuộc vào tình trạng sức khỏe và lựa chọn của bạn hay chuyên môn của bác sĩ. Bệnh nhân có thể sẽ ở lại bệnh viện vài ngày sau khi phẫu thuật và các hoạt động của bạn sẽ bị hạn chế trong vài tuần.

Hãy cởi mở trao đổi với bác sĩ của bạn để được tham vấn cẩn kỹ và xác định phương pháp phù hợp nhất với tình trạng bệnh của mình trong trường hợp cần can thiệp bằng phẫu thuật nội soi qua niệu đạo.

MỞ RỘNG NIỆU ĐẠO BẰNG NÉN TUYẾN TIỀN LIỆT (PUL)

Mở rộng niệu đạo bằng nén tuyến tiền liệt (PUL) sử dụng một cây kim để đặt các vật thể kim loại cực nhỏ vào tuyến tiền liệt. Các vật thể này nâng và nén tuyến tiền liệt tăng sinh để nó không còn chèn ép niệu đạo. PUL có thể được thực hiện bằng cách gây tê vùng hoặc gây mê toàn thân.

PHẪU THUẬT NỘI SOI QUA NIỆU ĐẠO

Sử dụng các nguồn năng lượng khác nhau như **điện, nhiệt, tia laser** để tiêu hủy hoặc lấy bỏ nhân tăng sinh tuyến tiền liệt.

PHẪU THUẬT MỞ BÓC NHÂN TĂNG SINH TUYẾN TIỀN LIỆT

DẪN LƯU BẰNG QUANG TRÊN XƯƠNG MÙ

NHỮNG ĐIỀU XẢY RA SAU PHẪU THUẬT

- Đối với hầu hết nam giới, các triệu chứng của TSLTTTL cải thiện sau khi điều trị.
- Sau khi phẫu thuật, có thể mất thời gian để chức năng tình dục trở lại hoàn toàn. Hầu hết các chuyên gia tin rằng nếu bạn có thể cương cứng một thời gian ngắn trước khi phẫu thuật, bạn sẽ có thể cương cứng sau phẫu thuật. Cảm giác cực khoái dự kiến sẽ không thay đổi.
- Trong một số trường hợp, nam giới có thể gặp vấn đề khi tinh dịch đi vào bàng quang chứ không phải ra ngoài dương vật (xuất tinh ngược).
- Nhiễm trùng, chảy máu và tiểu không kiểm soát cũng có thể xảy ra sau một số phương pháp điều trị TSLTTTL.
- Trong một số trường hợp, mô sẹo có thể hình thành.
- Các tác dụng phụ khác nhau tùy theo loại điều trị bạn chọn và hầu hết các tác dụng phụ chỉ là tạm thời. Một số nam giới cần điều trị thêm hoặc mới cho các triệu chứng TSLTTTL của họ sau khi điều trị ban đầu.
- Thông báo cho bác sĩ của bạn về bất kỳ tác dụng phụ nào mà bạn có thể gặp phải để được giúp đỡ.

THÔNG TIN HỮU ÍCH KHÁC

PHÒNG NGỪ TĂNG SINH TUYẾN TIỀN LIỆT

❓
Làm sao để phòng ngừa TSLTTTL?

❗
Không có cách chắc chắn nào để ngăn ngừa TSLTTTL. Tuy nhiên, **giảm cân và chế độ ăn uống hợp lý, nhiều rau xanh và trái cây có thể có ích.**

Chế độ ăn quá nhiều mỡ có thể sẽ tăng lượng hormone và các yếu tố nguy cơ khác trong máu, và kích thích tăng trưởng các tế bào tuyến tiền liệt. Lối sống tích cực có thể kiểm soát cân nặng và nồng độ hormon.

❓
Làm sao để ngăn chặn sự tái phát của TSLTTTL?

❗
Cho dù bạn đã được điều trị bằng phẫu thuật, bạn vẫn có thể cần dùng thuốc để kiểm soát các triệu chứng mới hoặc còn lại. Đôi khi nam giới cần lặp lại các phương pháp điều trị để thoát khỏi các triệu chứng khó chịu.
Ở nam giới lớn tuổi, có thể phải sử dụng thuốc để kiểm soát các triệu chứng của TSLTTTL cho đến cuối đời.

CÁC CÂU HỎI CHO BÁC SĨ CỦA BẠN

1. Các triệu chứng của tôi có phải do tăng sinh tuyến tiền liệt hay do bệnh lý khác?
2. Bạn tôi cũng có triệu chứng tương tự tôi vậy tôi nên khuyên bạn tôi làm gì? Tôi có nên chia sẻ đơn thuốc của tôi cho bạn tôi dùng không?
3. Tôi thấy rất nhiều quảng cáo về thảo dược và cam kết khỏi bệnh, vậy tôi có nên thử dùng?

4. Tôi có nên tầm soát ung thư tuyến tiền liệt hay không?
5. Các triệu chứng của tôi có trở nên nghiêm trọng hơn nếu tôi không điều trị?
6. Bác sĩ có nhiều kinh nghiệm trong những phương pháp phẫu thuật nào? Nếu không, có thể giới thiệu cho tôi bác sĩ khác?

7. Tôi có nên ngừng thuốc sau khi điều trị 2-3 tháng, khi các triệu chứng đã cải thiện?
8. Thông thường, việc tuân thủ điều trị sẽ mang lại những kết quả tích cực nào?
9. Có liên hệ nào giữa TSLTTTL và chức năng tình dục không? Tôi có nên chia sẻ vấn đề về nhu cầu đời sống tình dục với bác sĩ của mình?

10. Trong khi điều trị với thuốc, tôi cần để ý vấn đề gì? Tác dụng phụ sau khi điều trị là gì và tôi có thể làm gì để vượt qua nó?
11. Tôi nên xử lý chứng tiểu không kiểm soát như thế nào?
12. Tôi nên làm gì nếu tôi mắc rối loạn cương dương?
13. Với phương án điều trị đã chọn của tôi, những rủi ro khi dùng thêm thuốc, thủ thuật hoặc phẫu thuật lại là gì?

CHÚ THÍCH

- **THEO DÕI CHỦ ĐỘNG VÀ TÁI KHÁM ĐỊNH KỲ**
Khám sức khỏe định kỳ, xét nghiệm máu và xét nghiệm hình ảnh theo lịch trình đã định. Nếu các triệu chứng bắt đầu hoặc các vấn đề phát sinh, nhiều phương pháp điều trị hơn sẽ được thực hiện.
- **GÂY MÊ**
Gây mê toàn thân khiến bạn bất tỉnh để không cảm thấy đau. Bạn không nhớ về các quá trình sau đó. Gây tê cục bộ là tiến hành tê một vùng để bạn không cảm thấy đau cho dù đang tỉnh táo.
- **TĂNG SINH LÀNH TÍNH TUYẾN TIỀN LIỆT (TSLTTTL)**
Phi đại tuyến tiền liệt không do ung thư; các triệu chứng bao gồm các vấn đề khi đi tiểu vì khi tuyến tiền liệt phát triển, nó sẽ chèn ép niệu đạo.
- **BÀNG QUANG**
Như một túi chứa, co giãn, dùng để chứa nước tiểu.
- **NỘI SOI BÀNG QUANG**
Đưa một dụng cụ hẹp, giống như ống qua niệu đạo để xem bên trong bàng quang và đường tiết niệu.
- **THĂM KHÁM TRỰC TRÀNG (DRE)**
Việc đưa một ngón tay có đeo găng, được bôi trơn vào trực tràng để cảm nhận tuyến tiền liệt và kiểm tra xem có gì bất thường hay không.
- **XUẤT TINH**
Việc giải phóng tinh dịch từ dương vật khi đạt đỉnh cao trào tình dục (xuất tinh).
- **RỐI LOẠN CƯƠNG DƯƠNG (ED)**
Các vấn đề về việc đạt hoặc duy trì sự cương cứng.
- **TIỂU KHÔNG KIỂM SOÁT**
Mất kiểm soát bàng quang. Điều này có thể là về sự rò rỉ nước tiểu (tiết niệu) hoặc mất kiểm soát với phân.

- **PHẪU THUẬT NỘI SOI**
Phẫu thuật được thực hiện bằng các dụng cụ dài, mảnh, giống như ống cho phép tạo một số vết rạch nhỏ, thay vì một vết rạch lớn.
- **CHỤP CỘNG HƯỞNG TỪ (MRI)**
Sóng vô tuyến và từ trường mạnh được sử dụng để tạo ra những bức ảnh có độ chi tiết cao về các cơ quan và mô trong cơ thể.
- **DƯƠNG VẬT**
Bộ phận nam giới dùng để quan hệ tình dục và đi vệ sinh.
- **TUYẾN TIỀN LIỆT**
Ở nam giới, một tuyến hình quả óc chó bên dưới bàng quang bao quanh niệu đạo và tạo chất lỏng cho tinh dịch.
- **PHẪU THUẬT CẮT TUYẾN TIỀN LIỆT**
Cắt bỏ toàn bộ tuyến tiền liệt bằng phẫu thuật nội soi hoặc có sự hỗ trợ của robot.
- **VIÊM TUYẾN TIỀN LIỆT**
Viêm hay nhiễm trùng của tuyến tiền liệt.
- **TRỰC TRÀNG**
Đoạn dưới của ruột già và kết thúc bằng lỗ hậu môn.
- **TINH DỊCH**
Chất lỏng bảo vệ và cung cấp năng lượng cho tinh trùng; còn được gọi là tinh dịch hoặc dịch xuất tinh.
- **NIỆU ĐẠO**
Một ống hẹp để nước tiểu ra khỏi cơ thể. Ở nam giới, tinh dịch đi qua ống này trong quá trình xuất tinh. Nó kéo dài từ bàng quang đến đầu dương vật.
- **NƯỚC TIỂU**
Một chất lỏng, thường có màu vàng, được tạo ra từ thận. Nó chứa chất thải và nước.

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ

07 Hà Nội, TP. Huế - Điện thoại: 0234.3834486; Fax: 0234.3819886

<http://huph.hueuni.edu.vn>

Chịu trách nhiệm xuất bản

Giám đốc: Trần Bình Tuyên

Chịu trách nhiệm nội dung

Quyền Tổng biên tập: Nguyễn Chí Bảo

Biên tập viên

Đoàn Thị Mỹ Hằng

Biên tập kỹ thuật

Tôn Nữ Quỳnh Chi

Trình bày, minh họa

Hội Thận Tiết Niệu - Thận học Việt Nam

Sửa bản in

Hội Thận Tiết Niệu - Thận học Việt Nam

Đối tác liên kết xuất bản

Hội Tiết niệu - Thận học Việt Nam, 371 Điện Biên Phủ, phường 4, Quận 3, Thành phố Hồ Chí Minh

SỨC KHỎE TUYẾN TIỀN LIỆT

(Tài liệu dành cho bệnh nhân)

In 5.000 bản, khổ 14.5×20.5cm tại Công ty TNHH Thương mại và Dịch vụ in Ucom, 12/24 Nguyễn Tuân, phường 3, quận Gò Vấp, Thành phố Hồ Chí Minh. Số xác nhận đăng ký xuất bản: 2134- 2022/CXBI-PH/4-35/ĐHH. Quyết định xuất bản số: 234/QĐ-NXB cấp ngày 07 tháng 7 năm 2022. In xong và nộp lưu chiểu năm 2022.

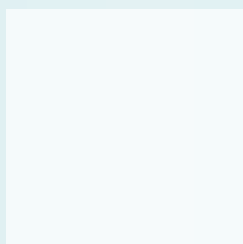
ISBN: 978-604-337-566-4

Nội dung được xây dựng bởi

VUNA - Hội Tiết niệu - Thận học Việt Nam
The Vietnam Urology & Nephrology Association

Đơn vị tài trợ

sanofi

Tài liệu dành cho bệnh nhân

MAT-VN-2201055 V1.0 – MAY'2022